

Beszámoló az első „Reproduktív edukáció és családtervezés” tanfolyamról

Benyó Mátyás dr.¹, Sziva Réka Eszter dr.²

¹FertiMed BT, Debrecen

²Semmelweis Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Üllői úti telephelye, Budapest

Levelezési cím: Dr. Benyó Mátyás; FertiMed BT, Debrecen, e-mail: benyomatyas@gmail.com

ÖSSZEFOGLALÓ

A „Reproduktív edukáció és családtervezés” című, 2025. augusztus 29-én megrendezett tanfolyam a Magyar Szexuális Medicina Társaság szervezésében valósult meg, azzal a céllal, hogy a fiatalokkal dolgozó szakemberek (védőnők, iskolaorvosok, pszichológusok, pedagógusok) hiteles, gyakorlati és tudományos alapokon nyugvó ismeretekhez jussanak. A 120 résztvevőt vonzó, ingyenes rendezvényt Dr. Beneda Attila államtitkár nyitotta meg, hangsúlyozva a családbarát szemlélet és a prevenció fontosságát.

Az előadások érintették a serdülők testi és lelki fejlődését, a fogamzásgátlást, a meddőség megelőzésének lehetőségeit, a HPV-prevenciót, a férfi és női reproductív egészség sajátosságait, valamint a szexuális abúzus felismerését és kezelését. A program célja nem csupán az ismeretátadás volt, hanem a szemléletformálás is: a test, a lélek és a kapcsolatok egységében értelmezett szexuális egészség előmozdítása.

A tanfolyam egy hosszú távú, országos edukációs program első állomása.

KULCSSZAVAK:

REPRODUKTÍV EDUKÁCIÓ, SEXUÁLIS NEVELÉS, CSALÁDTERVEZÉS

Report on the first „Reproductive Education and Family Planning” course

ABSTRACT

The “Reproductive Education and Family Planning” course, held on 29th August 2025 and organised by the Hungarian Society of Sexual Medicine, aimed to provide professionals working with young people (school doctors, midwives, psychologists, teachers) with evidence-based, practical knowledge on reproductive health. The event, attended by 120 participants and opened by Deputy State Secretary Dr. Attila Beneda, emphasized prevention, health awareness and family-centered thinking.

Lectures addressed the physical and psychological aspects of puberty, female and male reproductive health, contraception, infertility prevention, HPV vaccination, as well as the recognition and management of sexual abuse. Beyond basic anatomical education, the programme promoted a holistic approach, integrating body, mind and relational dynamics into sexual health education. This training marks the first step of a national initiative aiming to establish a structured, interdisciplinary educational network to deliver reliable and professional reproductive knowledge to adolescents through well-prepared specialists.

KEYWORDS

REPRODUCTIVE EDUCATION, SEXUAL HEALTH EDUCATION, FAMILY PLANNING

Bevezetés

A reproductív edukáció és a szexuális nevelés jelentősége napjainkban különösen felértékelődik, hiszen a fiatalok testi, lelki és szociális egészségének megalapozása nem csupán családi, hanem társadalmi és egészségügyi feladat is. A nem kívánt terhességek, a szexuális úton terjedő megbetegedések, a nemi élettel kapcsolatos félelem, valamint a meddőség növekvő gyakorisága

mind olyan kihívások, amelyek a prevenciót és az időben történő edukációt a korábbinál hangsúlyosabbá teszik. A fiatalok megfelelő ismeretek hiányában gyakran online, ellenőrizetlen tartalmakból informálódnak, ami félreértésekhez, szorongáshoz, sőt hosszú távú egészségkárosodáshoz vezethet.

E kihívásokra válaszul szervezte meg a Magyar Szexuális Medicina Társaság a „Reproduktív edukáció és családtervezés” című tanfolyamot, amely a hazai egészségügy, oktatás és pszicholó-

gia összefogásával kíván hiteles, gyakorlatias tudást közvetíteni a fiatalokkal dolgozó szakemberek számára.

A tanfolyam célja, szervezése és társadalmi felelőssége

A „Reproduktív edukáció és családtervezés” tanfolyamot első alkalommal 2025. augusztus 29-én rendezték meg Budapesten, a Mercure Budapest Castle Hill konferenciatermében. A program a Magyar Szexuális Medicina Társaság (MSZMT) szakmai védnöksége alatt, *dr. Benyó Mátyás* (MSZMT-elnök) és *dr. Sipos Miklós* (a Semmelweis Egyetem Assisztált Reprodukciós Centrum igazgatója) szoros együttműködésében valósult meg. A rendezvény legfontosabb sajátossága, hogy teljesen ingyenes volt a résztvevők számára, ezáltal is hangsúlyozva a szervezők társadalmi felelősségvállalását és elkötelezettségét a prevenció mellett.

A megnyitóbeszédet *dr. Beneda Attila*, a Kulturális és Innovációs Minisztérium családpolitikai felelős helyettes államtitkára tartotta, kiemelve a hazai családpolitika egyik legfontosabb pillérét: az egészséges, tudatos gyermekvállalás támogatását (1. ábra). A rendezvényen több mint 120 fő vett részt: köztük iskolaorvosok, védőnők, pedagógusok, lelkészek, pszichológusok, szexuálpedagógusok és egészségügyi szakdolgozók.

A tanfolyam célja nem csupán a biológiai ismeretek átadása volt, hanem olyan komplex szemlélet bemutatása, amely a testi, a lelki és a szociális tényezőket egyaránt figyelembe veszi. A szervezők felismerése szerint a fiatalokkal foglalkozó szakemberek csak akkor tudnak hitelesen és magabiztosan beszélni a szexualitásról, ha megfelelő szakmai háttérrel, kommunikációs eszköztárral és pszichológiai érzékenységgel rendelkeznek.

A program részletes ismertetése

A program tematikája tudatosan építkezett: a fiatalok igényeitől kezdve a biológiai ismereteken, a pszichológiai tényezőkön és a társadalmi felelősségen át a megelőzésig és kommunikációig.

A rendezvényt *Gulyás Gergely*, elsőéves orvostanhallgató nyitotta meg előadásával, aki friss érettségizőként hitelesen mutatta be, milyen hiányosságokat tapasztal saját generációja a szexuális felvilágosítás során. Hangsúlyozta, hogy a diákok sokszor az internetről szereznek információkat, amelyek gyakran pontatlanok vagy ártalmasak. A jelenlegi edukáció az iskolában elégtelen, felszínes, és nem veszi figyelembe a diákok igényeit.

Zsoldos Márta története azt példázta, hogy a bizalmi tanár-diák kapcsolat milyen kulcsszerepet játszhat a tabutémák megnyitásában. Előadásában rámutatott, hogy az oktatás nem pusztán tananyag-közvetítést, hanem személyes példaadást és értékközvetítést is jelent.

Princz Andrea pszichológus előadásában kiemelte, hogy szexuális egészség nem létezik megfelelő önismeret és pszichés biztonság nélkül. Rávilágított arra, hogy a fiatalok lelki

1. ÁBRA: ÁLLAMTITKÁR-HELYETTESI MEGNYITÓ

jóléte alapfeltétele a felelős párkapcsolatoknak és szexuális döntéseknek.

Dr. Szíva Réka Eszter ismertette a jelenlegi hazai edukációs programokat, rávilágítva arra, hogy a források heterogének, és sok esetben nem orvosszakmai alapokon nyugszanak. Léteznek megfelelő előadássorozatok, de azok vagy korlátozottan érhetőek el, vagy nem ismertek.

Dr. Molnár Zsuzsanna a menstruációval, a fogamzásgátlással és a női reproduktív rendszer megértésével foglalkozott. *Dr. Benyó Mátyás* a fiúk serdülőkori testi-lelki változásairól, az első merevedésről, a magömlésről és a tesztoszteronnal kapcsolatos tévhitekről tartott nagy sikerű előadást.

Dr. Sipos Miklós az életkor szerepét hangsúlyozta a gyermekvállalásban, bemutatva, hogy 40 év felett jelentősen csökken a spontán fogamzás esélye, még orvosi segítség mellett is.

Dr. Krasznai Zóárd a humán papillomavírus (HPV) jelentőségét, a védőoltás szerepét és a méhnyakrák megelőzésének fontosságát ismertette.

Dr. F. Lassú Zsuzsa a szexuális abúzus felismeréséről és pszichés következményeiről beszélt, míg *dr. Hegedűs Judit* a jogi lépések helyes sorrendjét és a sértett védelmét tárgyalta.

A záróelőadásban *Princz Andrea* arra hívta fel a figyelmet, hogy nem elegendő érteni a szakmai tartalmakat – azokat a fiatalok nyelvén, empatikusan és tabumentesen kell átadni.

A reproduktív edukáció egészségügyi, pszichológiai és társadalmi jelentősége

A reproduktív egészségnevelés nem pusztán biológiai ismeretátadás, hanem komplex prevenció eszköz, amely meghatározó szerepet játszik a fiatalok testi-lelki egészségének alakulásában és a társadalom hosszú távú jólétében. Az oktatás hiányosságai az egyének számára szorongást, szégyenérzetet, tévhiteket; társadalmi szinten pedig nem kívánt terhességet, szexuális úton terjedő fertőzéseket, illetve a késői gyermekvállalásból fakadó meddőségi problémákat okoznak.

Egészségügyi szempontból az időben átadott tudás csökkenti a serdülőkori terhességek arányát, a HPV-t és az egyéb szexuális úton terjedő megbetegedéseket, valamint a késői diagnosztikából eredő szövődeményeket. A meddőség prevenciója is szorosan kapcsolódik a reprodukív edukációhoz: a családalapítással kapcsolatos biológiai korlátok ismerete nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a párok reális időben vállaljanak gyermeket.

Lelki és pszichológiai értelemben az önismeret, a testkép elfogadása, a beleegyezés fogalma és a párkapcsolati kommunikáció alapvető részét képezik a szexuális jólétnek. A megfelelő edukáció hozzájárul a szorongás csökkentéséhez, az önértékelés javításához és megelőzi a traumák elmélyülését.

Társadalmi szinten a reprodukív ismeretek hiánya hosszú távon demográfiai problémákhoz, csökkenő termékenységi ráta-hoz és az egészségügyi ellátórendszert terhelő következményekhez vezethet. A tudatos családtervezés, a gyermekvállalás megfelelő időzítése, valamint a szexuális jogok és felelőségek megértése stabilabb családmodellt és egészségesebb társadalmat eredményezhet.

A képzés egyik legnagyobb értéke, hogy nemcsak a diákokra koncentrálnak, hanem azokra a szakemberekre is, akik nap mint nap találkoznak a fiatalok kérdéseivel. Az orvosok, a védőnők, a tanárok és a pszichológusok felkészítése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a hiteles, tényeken alapuló információ eljuthasson a megfelelő korosztályhoz.

Kihívások és jövőbeli irányok: miért kulcsfontosságú a szakemberek képzése?

A reprodukív edukáció egyik legnagyobb kihívása, hogy bár a társadalmi igény egyre erősebb, a fiatalokkal foglalkozó szakemberek (pedagógusok, védőnők, iskolaorvosok, pszichológusok) sok esetben nem rendelkeznek kellő szakmai háttérrel és kommunikációs eszköztárral a szexualitás hiteles, tabumentes és életkornak megfelelő módon történő közvetítéséhez. A jelenlegi oktatási rendszerben a szexuális felvilágosítás gyakran esetleges, személyfüggő és sokszor a biológiai tényekre szűkül, miközben hiányzik belőle az érzelmi, a párkapcsolati, a pszichológiai és a digitális környezetben való eligazodást segítő tartalom. A külsős szakemberek pedig a jelenlegi jogi környezetben nem tudnak bemenni az iskolába, illetve a napi tevékenységük is más feladatokra fókuszál.

A tanfolyam egyik legfontosabb felismerése, hogy nem elég „tudni”, hogyan működik a reprodukív rendszer – azt is meg kell tanulni, hogyan lehet erről nyíltan, de érzékenyen beszélni. Ehhez olyan interdiszciplináris képzésekre van szükség, ahol a nőgyógyászok, az urológusok, az andrológusok, a pszichológusok, a kommunikációs szakemberek és a pedagógusok közösen alakítják ki a fiatalok számára leginkább befogadható módszereket.

A résztvevők visszajelzései alapján a program nemcsak hiánypótló, hanem szemléletformáló is volt: megerősítette, hogy a reprodukív egészség nem csupán orvosi kérdés, hanem társadalmi felelősség is.

Összegzés

A „Reprodukív edukáció és családtervezés” tanfolyam nemcsak hiánypótló szakmai rendezvény volt, hanem egy olyan szemléletváltás kezdete, amely a jövő generációinak testi-lelki egészségét alapozhatja meg. A szervezők (a Magyar Szexuális Medicina Társaság, dr. Benyó Mátyás és dr. Sipos Miklós) célja egy olyan tudásplatform megteremtése volt, ahol a szexualitásról való beszéd nem számít tabunak, hanem hiteles, szakmai és közérthető formában zajlik.

A program sikerét mutatja, hogy több mint 120 szakember (iskolaorvosok, védőnők, pedagógusok, pszichológusok és egészségügyi dolgozók) vettek részt az eseményen, amelyet a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatása is elismert. Az előadások széles körű tematikája (a pubertás és a menstruáció lelki oldalától a fogamzásgátláson, a HPV-prevención és a férfi reprodukív egészségen át a trauma- és abúzuskezelésig) azt tükrözte, hogy a reprodukív edukáció csak akkor lehet eredményes, ha holisztikus szemléletben: a test, a lélek és a kapcsolatok egyensúlyát figyelembe véve történik.

A rendezvény legfontosabb üzenete, hogy a szexuális egészség nem egy életkorhoz kötött „tananyag”, hanem élethosszig tartó felelősség és kompetencia, amelyhez megfelelő tudás, empátia és nyílt kommunikáció szükséges. Ehhez azonban nemcsak a fiatalokat, hanem az őket kísérő szakembereket is fel kell készíteni. A tanfolyam ezt a hidat kezdte el megépíteni: az orvosi szakértelmet kapcsolta össze a pedagógiai, a pszichológiai és a társadalmi felelősséggel.

A kezdeményezés újabb képzések és szakmai együttműködések elindítását vetíti előre. A Tanfolyam jövőre folytatódik. A résztvevők visszajelzése egyértelmű: a jövő generációi csak akkor lesznek egészségesek, ha megtanulják érteni saját testüket – és lesz, aki hitelesen tanítja őket erre.